ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Β'. Ἀθῆναι, τῇ 1 Φεβρουαρίου 1899. ΑΡΙΘ. 1.

ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ

Προβαίνει ὁ ἥλιος σ' ὅλη του τὴ χάρι
Κι' ἀπὸ λάμψι τὸν κόσμο πλημμυρίζει.
Μεσ' 'ς τὸ χωράφι ἀτίμητο ζευγάρι
Ἀπὸ βῶδια θωρεῖς νὰ τριγυρίζῃ.

Ἐδῶ κυττᾷς περίφανο μοσχάρι
Στ' ὁλόξανθο σιτάρι νὰ βαδίζῃ,
Ἔν ἄλλο ἐκεῖ γυρμένο 'ς τὸ χορτάρι
Καὶ τὸ πλατὺ ρουθοῦνι νὰ καπνίζῃ

Μύριαις ἀξίναις σκάφτουνε τὴ γῆ
Κ' ὑψωμέναις 'ς τὸν ἥλιο λαμπυρίζουν.
Στοὺς κάμπους βασιλεύει θεία σιγή,

Κ' ἐνῷ θωρεῖς τὰ σπίτια νὰ καπνίζουν,
Ἄλλο πλειὰ δὲ γροικᾷς τὴ χαραυγὴ
Παρὰ τὰ βῶγια ἄγάλι νὰ μουγκρίζουν.

Ἂν οἱ θεοὶ τ' Ὀλύμπου μόνο ζοῦνε
Στὴ μαγικὴ τοῦ τραγουδιοῦ ἁρμονία
Καὶ ἀφ' τὸν αἰθέρα πλειὰ δὲν κυβερνοῦνε
Τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀδάμαστα στοιχεῖα.

Ἂν χοροὶ 'ς τοὺς ναοὺς δὲν ἀντηχοῦνε,
Ἂν δὲν καπνίζῃ, ἡ ἄφθονη θυσία,
Ὅμως 'ς τὸν κόσμο ἀκόμη κατοικοῦνε
Τὰ πλάσματα τὰ αἰώνια τοῦ Φειδία.

Κ' ἐγὼ πολίτης κόσμου παναρχαίου,
Τ' ἀγνὸ εἴδωλό μου νὰ λατρεύω ξέρω
Καὶ νἄμαι δοῦλος πάντοτε τ' ὡραίου.

Κι' ἂν τρέχω 'στὸ ναό σου, ἀρχαία θεά μου,
Ἑκατόμβη δὲν ἔχω νὰ προσφέρω,
Μὰ θυσιάσω ἐμπρός σου τὴν καρδιά μου.

Στὸ ναὸ τῆς θεᾶς γονατισμένος
Στέκω βουβὸς μ' ὁλόγυρτο κεφάλι
Καὶ δέησες κάνω πάντα τρομασμένος
Νὰ πάψῃ τὴν ὀργή της τὴ μεγάλη.

Μονάχος ζῶ κι' ἀπὸ τὸν κόσμο ξένος,
Κ' ἀφ' τὴ σιγμὴ ποῦ ἐμπρὸς 'ς τὴ θεῖα της κάλλη
Ἔγεινα λειτουργὸς ἀφωσιωμένος,
Χαρᾶς στιγμὴ δὲν εἶδα νὰ προβάλῃ.

Ἀλλ' ἡ θεὰ δὲν παύει τὸ θυμό της
Καὶ φλόγες ἀφ' τὰ μάτια της σκορπίζει
Καὶ ἐγὼ τρομάζω μόνος 'στὸ πλευρό της.

Φαρμακερὰ στέλνει σ' ἐμὲ τὰ βέλη,
Ἑκατόμβαις, θυσίαις περιφρονάει,
Ἀνθρώπινα κορμιὰ μονάχα θέλει.

Ἀφ' τὴ χρυσῆ της Ἔφεσο ἐπιστρέφει
Ἡ δοξασμένη Ἄρτεμις, ἡ Ἑκάτη
Καὶ τ' ἄργυρό της ἅρμα ἀγάλι στρέφει
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ μέσ' 'ς τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτη

Μία ζήλια μυστικὴ θαρρεῖς πῶς τρέφει
Κι' ὅλο κυττάζει ἐν ἀπαλὸ κρεβάτι,
Σὲ διάφανα κρυμμένη κι' ἄσπρα νέφη,
Νὰ ἰδῇ τοῦ νοῦ τὴν ὄψι τὴ δροσάτη.

Μαγευτικὰ τὸ ρυάκι μουρμουρίζει
Σὰ στόμα ἁρμονικὸ πῶῦ ἀγάλι γάλι
Ὁμηρικὰ τραγούδια ψιθυρίζει.

Καὶ σὰν κόρη πανώρια ξαπλωμένη
Ἀνοίγει ἡ φύσι τὴ θερμὴν ἀγκάλη,
Κἄποιο θεὸ τ' Ὀλύμπου περιμένει.

Ἄλλο 'ς τὴ γῆ 'ς τὸν ἄνθρωπο δὲ μένει
Παρὰ τὸ γέλοιο. Οἱ πόνοι φεύγουν, πᾶνε
Καὶ μέσα 'ς τὴν καρδιὰ τὴν πληγωμένη
Οἱ πρῶτοί μου παλμοὶ διαμιᾶς ξυπνᾶνε.

Τ' ὁλόγλυκο κρασὶ μὲ περιμένει
Καὶ τ' ἀγνὰ στήθη ποῦ γιὰ μὲ κτυπᾶνε,
Ἡ λύπη, ἡ δυστυχιὰ σ' ἐμὲ εἶνε ξένη
Ὅταν τὰ μαῦρα μάτια της γελᾶνε.

Ἔλα κ' ἐσὺ μέσ' 'ς τὴ θερμή μου ἀγκάλη
Τὴ λησμονιὰ νὰ πιῇς αὐτοῦ τοῦ κόσμου
Καὶ νὰ γύρῃς τ' ὁλόμαυρο κεφάλι.

Τ' Ὀλύμπου τοὺς θεοὺς μόνο λατρεύω,
Κι' ὅταν σ' ἐσένα τρέχῃ ὁ λογισμός μου,
Σὰ χριστιανὸς σ' ἕνα θεὸ πιστεύω.

Στέφανος Μαρτζώκης.

Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν κάτωθι ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ὁ διαπρεπὴς λόγιος καὶ τεχνοκρίτης κ. Γεώργιος Καλοσγοῦρος πρὸς τὸν κ. Βαρλέντην ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ εἰς αὐτὸν τῶν ἔργων του. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐκφέρει καὶ τὴν αὐθεντικήν του γνώμην ὁ διακεκριμένος λόγιος περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ τῶν πραγματικῶν Ἑλλήνων ποιητῶν.

—

Γενεύη 23 Ἰανουαρίου 1899.

Ἀξιότιμε Κύριε Βαρλέντη,

Ἔλαβα τὰ ποιήματά σας καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὸ δῶρον. Τὸ ποιητικόν σας αἴσθημα εἶναι ἤρεμον καὶ ἥσυχον καὶ προβαίνει οὕτως εἰπεῖν μετριοφρόνως ὡς νὰ μὴν εἶχεν ἀξιώσεις. Αὐτὴ ἡ γαλήνη μοῦ ἀρέσει. Δὲν εὑρίσκω ὅμως ὅλα τὰ ποιήματα ἐξ ἴσου καλὰ οὔτε ὅλους τοὺς στίχους. Ὅ,τι δὲν εὑρίσκει τις εἰσέτι, νομίζω, εἰς βαθμὸν ἀρκούντως ἱκανοποιητικὸν εἶνε ἐκείνη ἡ πλαστικότης, ἡ ὁποία κάμνει τὴν ὕλην νὰ εἶναι διαφανὲς περίβλημα τῆς ἰδέας καὶ ἡ ὁποία, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ ποιητικὴ δύναμις, ἀναπτύσσεται καὶ τελειοῦται διὰ τῆς ἀόκνου μελέτης τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης. Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ τελευταῖον ἡ συναναστροφή σας μὲ τὸν κύριον Μαρτζώκην, ὁ ὁποῖος εἶναι κάτοχος οὐχὶ μιᾶς βεβαίως, ἀλλὰ πολλῶν φιλολογιῶν, θὰ σᾶς ὠφελήσῃ πολύ, καὶ χαίρω ὅτι τὸν πλησιάζετε.

Ὑποθέτων ὅτι εἶσθε νεώτερος αὐτοῦ σᾶς προτρέπω νὰ ζηλεύσετε τὴν γνῶσιν, τὴν ὁποίαν ἔχει, τῶν μεγάλων τεχνιτῶν, καὶ βεβαίως τότε ἡ τάσις νὰ ἐκφράζετε ποιητικῶς ὅ,τι αἰσθάνεσθε θὰ γίνῃ δύναμις, ἡ ὁποία θὰ δίδῃ τὰς ἐναργεῖς καὶ ὡραίας εἰκόνας καὶ θὰ ἐξευγενίζῃ τὴν γλῶσσαν.

Δὲν γνωρίζω ποίων γλωσσῶν εἶσθε κάτοχος. Ἂν τυχὸν δὲν γνωρίζετε τὴν Ἰταλικήν, θὰ σᾶς ἐσυμβούλευα νὰ τὴν γνωρίσετε καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσετε. Δὲν ἔχομεν μὲ κανέναν ἄλλο ἔθνος τόσα κοινά, ὅσα μὲ τοὺς Ἰταλούς, καὶ παρατηρήσατε ὅτι οἱ πλαστικώτεροι, οἱ μᾶλλον ἄξιοι τοῦ ὀνόματος τοῦ καλλιτέγνου μεταξὺ τῶν νεωτέρων μας ποιητῶν ἦσαν καὶ εἶναι οἱ γνῶσται τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ὁ κ. Μαρτζώκης θὰ σᾶς ὁμιλῇ συγχάκις συμφώνως μὲ ὅσα λέγω.

Αὐτὴ εἶναι ἡ γενικὴ ἰδέα, ἡ ὁποία μοῦ ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν στίχων σας καὶ τὴν ὁποίαν ἐνόμισα ὅτι θὰ ἦτο κάπως ὠφέλιμον νὰ σᾶς ἐκφράσω. Σᾶς εὔχομαι ἀπὸ καρδίας νὰ προοδεύσετε εἰς τὴν δύσκολον τέχνην τῆς ποιήσεως, ὡς εὔχομαι καὶ εἰς πάντα ἄλλον καταγινόμενον μὲ τὸν εὐγενῆ σκοπὸν νὰ φέρῃ ἐμπρὸς ὅσον αἱ δυνάμεις ἑκάστου συγγωροῦν τὴν ἀκμὴν πολὺ μικράν μας Ἑλλάδα.

Διατελῶ μετ' ἀγάπης

Γεώργιος Καλοσγοῦρος.

ΕΡΕΙΠΙΑ

Ἀεράκι ἥσυχο καὶ ταπεινὸ σὰν πνοὴ μικροῦ παιδιοῦ φυσάει ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ βουνό, ποῦ τὸ περιχύνει ὁ ἥλιος καὶ ποῦ ἡ σκιά του λούζεται 'ς τῆς θάλασσας τὰ διάφανα βάθη. Ἀπὸ τ' ἀκίνητα νερὰ περνᾶνε ἀργὰ καὶ ζαρώνουνε τὴν ὁλόστρωτη ἐπιφάνειά τους μικρὰ κυματάκια, λὲς καὶ πλανιέται ποθητοῦ ὀνείρου χαμόγελο σὲ πάγκαλη μορφὴ κοιμισμένης κόρης.

Ὁλοῦθε σιγὴ καὶ μαγεμένη πλάση.

Ἀφίνω τὸ βῆμά μου νὰ μὲ φέρνῃ 'ς τὸ ἔρημο περιγιάλι καὶ βυθίζω τὸ βλέμμα μου 'ς τῆς φύσεως τὰ ὁλόγυμνα κάλλη.

Γαλήνη γυρεύει τῆς ψυχῆς μου ἡ τρικυμία, κι' ἡ σκοτεινιὰ τοῦ νοῦ μου φῶς ἄπλετο, χαρωπὸ ξεστέρωμα.

Ἡ καρδιά μου, ποῦ σὰν ἐφιάλτης τὴν πλακόνει ἡ μελαγχολία, καὶ τῆς σφίγκει τοὺς παλμούς, καὶ τῆς πνίγει τοὺς πόθους, θέλει ἐλάφρωσι, ἀνάσασι, λαχταρίζει γιὰ ὁρίζοντα ἐλεύθερο, γιὰ φύσι γελαστή, γιὰ ἥλιο καὶ ἀέρα.

* * *

Μπροστὰ 'ς ἕνα σπιτάκι, ποῦ 'ς τὴν καλαμένια του σκεπὴ ἔχουνε χτισμένες τὲς φωλιές τους τὰ χελιδόνια, ἐπαίζανε δύο παιδάκια μ' ἕνα λευκότατο ἀρνάκι, καὶ πάρα πέρα ἕνας ἀσπρομάλλης γέρος μὲ τὸ κλαδευτῆρι, ποῦ ἡ λεπίδα του ἐγυάλιζε 'ς τὸν ἥλιο, καθάριζε ξερόβατα κι' ἀγκάθια.

Γύρω 'ς τὰ παιδάκια πετούσανε πεταλούδες πολύχρωμες, κι' ἐπάνω ἀπὸ τὸ σκυμένο κεφάλι τοῦ γέρου 'ς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρα, πλανιότανε 'ς τὴ γῆ κυττάζοντας πεινασμένο κοράκι.

Πέρα τὸ κῦμα ἀθόρυβα ἁπλωνότανε 'ς τὴν ἀμμουδιὰ καὶ γύριζε ὀπίσω ἀφίνοντας τὸν ἀφρό του, ποῦ τὸν ἔπερνε ὁ ἥλιος....

* * *

Ὦ! τόποι τῶν παιδικῶν μου χρόνων!

Σᾶς ξαναβλέπω ὕστερα ἀπὸ χρόνια κι' ἔρχονται 'ς τὸ νοῦ μου ἡ ἀνάμνησές σας, καὶ θαρρῶ πῶς βλέπω νὰ πλανῶνται γύρω σας σὰν ἄϋλα φαντάσματα, σὰν μαγικὲς σκιὲς ὅσα μὲ κάμανε ἕναν καιρὸ νὰ χαρῶ, γλυκὰ νὰ μελαγχολήσω, πότε νὰ ποθήσω τ' οὐρανοῦ τὴ λάμψι καὶ πότε τὴ σκοτεινιὰ τοῦ ἅδου.

* * *

Σταμάτησε, βῆμά μου ἐδῶ καὶ σύ, βλέμμα μου, ζήτησε ποθητὰ ἀντικείμενα.

Σὰν ὄνειρο τὸ θυμᾶμαι.

Μαζὶ μὲ τὴ Ρόζα μου ἐκόψαμε μοσκιὲς καὶ γιασεμιὰ καὶ περπατῶντας πλάγι ἀπὸ τὲς βραγιὲς τῶν

ροδωνιῶν κι' ἀπὸ τ' ἄλλα τοῦ περιβολιοῦ της τ' ἄνθη, ἐκείνη μὲ σκυμένο τὸ κεφάλι, κι' ἐγὼ μὲ χαμηλωμένα τὰ μάτια, ἄρωνοι κι' οἱ δύο, ἐκάτσαμε 'ς τὸ κιόσκι ἀποκάτου.

Ὁ κισσὸς καὶ τ' ἀγιόκλημα πλεκόντανε ἀγκαλιαστὰ ὁλόγυρα 'ς τὸ κιόσκι καὶ μέσα ἀπὸ τὸ φύλλωμά τους φαινότανε ἡ θάλασσα κι' ἐκοκκίνιζε τοὺς κλώνους τους, σὰν νὰ τοὺς ἔκαιε ἄκαπνη φωτιά, ὁ ἥλιος ποῦ βασίλευε.

Γέρνει ἡ Ρόζα ἐλαρρὰ 'ς τὸν ὦμό μου τὸ κεφάλι, κλεῖ σὰν ζαλισμένη τὰ μάτια καὶ φεύγει ἀπὸ τὰ στήθη της βαθὺ ἀναστέναγμα.

Τὰ καστανὰ μαλλιά της ἐγγίζουνε τὸ πρόσωπό μου καὶ ἡ μυρωδιά τους μὲ μαγεύει κι' ἡ θωπεία τους μὲ λιγόνει. Ἡ ἀναπνοή της, ποῦ στενόχωρα ἔβγαινε ἀπὸ τὸ μισάνοικτο στόμα της, χύνει ἀνατριχίλα 'ς τὸ κορμί μου καὶ τῆς ζωῆς της ἡ φωτιὰ ποῦ θερμαίνει τὸ λεπτοκαμωμένο σῶμά της, μοῦ ἀνάβει τὸ αἷμα, μοῦ γεννάει πόθους, μοῦ κεντίζει ὁρμὲς καὶ πάθη!

Τῆς ψυχῆς μου τὸ ὄνειρο τὸ ἔβλεπα 'ς τὸν ὦμό μου γυρμένο, ζωντανό, ἀληθινό!

Τὴ Ρόζα μου, ποῦ 'ς τὴν ματιά μου κοκκίνιζε κι' εἰς τοὺς κρυφοὺς ἀναστεναγμούς μου ἄχνιζε! Τὴν ἔβλεπα τώρα τὴν ποθητή μου νικημένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα, ποῦ χρόνο ἐπάλευε μαζί του!

Μὲ παράφορη ὁρμὴ πιάνω τὰ χέρια της καὶ τὰ κλειῶ μέσα 'ς τὰ δικά μου. Τὰ θωπεύω ἐλαφρά, πλέκω τὰ δάκτυλά μου 'ς τὰ δικά της, ταράζεται τὸ κορμί της καὶ τὰ στήθη της φουσκόνουν. Ἱδρώνουνε ἡ παλάμες μου 'ς τὲς δικές της· τῆς σφίγκω δυνατὰ τὰ χέρια κι' ἡ μοσκιὲς καὶ τὰ γιασεμιὰ πέφτουνε μαδημένα καὶ σκορπᾶνε τὴ στερνή τους εὐωδία.

Τὸ βράδυ μὲ προστατεύει.

Τὴν ἀγκαλιάζω!

Τὸ στόμα μου ἀναπνέει τὴν πνοή της καὶ τὸ δικό της τὴν πνοή μου.

Μὲ λιγωμένα μάτια 'ς τὸ βραδινὸ σκοτάδι ἑνώνουμε τὰ χείλη μας.

Κάτι τῆς λέω ποῦ δὲν τ' ἀκούει καὶ κάτι μοῦ ἀποκρίνεται ποῦ δὲν τὸ καταλαβαίνω!

Κάθε φιλί της κι' ὅρκος, κάθε φιλί μου κι' ἕνωσι τῶν καρδιῶν μας!

Ἐφύγαμε κι' ἀφίσαμε τῆς ἀγάπης μας τὸν ἱερὸ βωμὸ στολισμένον μὲ τὲς μοσκιὲς καὶ τὰ γιασεμιά, ποῦ μαδημένα τὰ ἔστρωσε 'ς τὴ γῆ τὸ πρῶτο ἀγκάλιασμά μας.

* * *

Κι' ὕστερα ἀπὸ χρόνια, προχθές, ποῦ ἡ μελαγχολία μου ἐγύρευε ξεφάντωμα, μ' ἔφερε τὸ βῆμά μου 'ς τὰ μέρη τῶν παιδικῶν μου χρόνων.

Κυττάζω, ἀλλά... πουθενὰ δὲν ξεχωρίζω βραγιὲς μὲ μοσκιὲς καὶ γιασεμιά. Βάτα κι' ἀγριόχορτα φυτρόνουνε 'στὴ θέσι τους καὶ σβένουνε τοῦ ἔρημου περιβολιοῦ τὰ μονοπάτια. Μάταια γυρεύω τὸ καλαμένιο κιόσκι μὲ τὸν κισσὸ καὶ τ' ἀγιόκλημα, τὴ φωλιὰ τῆς ἀγάπης μου! Σ' τὴ χορταριασμένη θέσι του παίζουνε δύο παιδάκια μ' ἕνα ἀρνάκι ποῦ βοσκάει, κι' ἐκεῖ ποῦ μὲ τὴ Ρόζα ἐφτιάναμε τὴν εὐτυχία μας, παλεύει μὲ τὸ κλαδευτῆρί του ἕνας γέρος νὰ κόψῃ ξερόχορτα. Καὶ παραπέρα ἐρείπια σημαδεύουνε τὸ σπίτι τῆς ποθητῆς μου!

Ὅλα μοῦ εἶνε ἐδῶ μέσα ξένα κι' ἄγνωστα!

Φεύγω, καὶ γυρεύω τὴ Ρόζα μου 'ς τὴν καρδιά μου! Ἀλλὰ καὶ σὲ κείνης τὰ βάθη τίποτα δὲ ζῇ!

Ὅλα ὁ χρόνος τὰ ἔχει σβυμένα καὶ τῆς ζωῆς τὰ βάσανα σὲ ἐρείπια ἔχουνε σωριασμένα τὰ παλάτια τῶν ὀνείρων μου!

Ἀνδρέας Λ. Ἀβούρης

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

Εὑρισκόμεθα ἤδη ἐν τῷ Εὐξείνῳ. Ἡ ἀχανὴς τοῦ πόντου ἔκτασις ζοφερὰ ἁπλοῦτο πρὸ τοῦ ἐκπεπληγμένου ὄμματος, καὶ ἡ φαντασία τραγικὰς ἔπλαττε σκηνὰς τοῦ θαλασσίου σάλου, ὅστις ἐκεῖ ἐκσπῶν μαινόμενος, συνετάρασσε τὰ ὑγρὰ κέλευθα καὶ ἐδημιούργει τὰς ἀπαισίας τῶν μαρτυρίων εἰκόνας, ἐν τῇ κατηφείᾳ τοῦ βωβοῦ θανάτου.

Ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ νεφῶν, ἵνα μὴ ἀντικατοπτρίζηται ἡ γαλανή του ὄψις εἰς τὸ βασίλειον τῶν αἰωνίων φρικιάσεων καὶ ὁ Ἥλιος κρυπτόμενος ὑπὸ τοῦ μαύρου τοῦ αἰθέρος πέπλου εἶχεν ἀποστερήσῃ τὸ πένθιμον ἐκεῖνο θέαμα τῶν εὐεργετικῶν του ἀκτίνων, καὶ τὰ κύματα φερόμενα ὑπὸ τῆς κρυερᾶς ποντιάδος τῇδε κἀκεῖσε διελάλουν τὰ ἀπόρρητα τοῦ στυγνοῦ πεπρωμένου, ἀφρίζοντα ἐν τῇ λύσσῃ τοῦ πόθου πρὸς καταστροφήν, μυκώμενα ἐν τῇ μανίᾳ τοῦ ὀλέθρου, καὶ διαχέοντα τὸν τρόμον εἰς τοὺς ἀθώους ποντοπόρους.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος, ἐν μέσῳ ὁμίχλης, μόλις διεκρίνετο ὡς αἰωρουμένη σκιὰ τῆς ἐπαλόφου ἡ σιγαλὴ θέα, καὶ ὁ δεδακρυσμένος ἔτι ὀφθαλμὸς ἐκ τῶν πρώτων ἐκεῖ συγκινήσεων, περιπαθῶς, μόλις ἠδύνατο ν' ἀτενίσῃ μετ' ἐλεγειακοῦ παραπόνου πρὸς τὴν πολυρίλητον εἰκόνα, ἧς ἀπεχωρίζετο μοιραίως.

Καὶ ἐπλέομεν ἐν μέσῳ τοιούτου ἀποτροπαίου περιβάλλοντος, ἐνῷ ἀπαισίως συρίζουσα ἡ πνοὴ τοῦ θυελλώδους βορρᾶ, προσέδιδε τὴν φρίκην ἐν τῇ συνεχεῖ ἀγωνίᾳ.

* * *

Καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, συγκινήσεων καὶ σπαρασσούσης μελαγχολίας, ἣν προὐξένει ἡ ἀγρία ἐκείνη τῆς φύσεως εἰκών, ἐν μέσῳ τοῦ παγετώδους κευθμῶνος, ἔνθα ἡ ἀπόγνωσις καὶ ἡ ἀπελπισία προσεπάθουν νὰ ἐκμηδενίζουσι τῆς καρτερικῆς ψυχῆς τὸ σθένος, ἐν μέσῳ τῶν παλαιόντων στοιχείων ἀτμοσφαίρας ἀκορέστου ἐν τῇ ἀπολαύσει τῆς ἀνατροπῆς καὶ τῆς δυσαρμονίας, συγκρουόμενοι στοχασμοί, αἰσθήματα ἀντιθέτους ἐπιδιώκοντα ἀντιλήψεις, πόθοι παρηγορούμενοι ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῆς γαλήνης καὶ τῆς αἰωνίας τῆς πνευματικῆς γλυκύτητος γοητείας, φρονήματα ἀγνά, εὐγενῆ, ἰδεωδῶς ἐμπνέοντα τὴν φαντασίαν διὰ νὰ δημιουργῇ μεγαλεῖα καὶ παραδείσους, συνεκράτουν ἐκεῖ ὑψηλὰ ἐν τῇ γερύρᾳ τοῦ πλοιάρχου τὴν αἰθερίαν νύμφην, ἡρωικῶς ἀντιτασσομένην εἰς τὰ ὁρμητικὰ πνεύματα τοῦ πόντου.

Καὶ τὸ ἴνδαλμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνεφανίζετο ἐκεῖ ὑπὸ

τῆς εἰμαρμένης ὡς εὐοίωνος θεότης, ἐνεψύχου πάντας, ὅπως καταφρονήσωσι τὴν δειλίαν καὶ ἀναθαρρήσωσι θερμαινόμενοι ἐν τῇ ἀγίᾳ ἐλπίδι, ἥτις ἐνισχύει τὰς ψυχικὰς ἀδυναμίας εἰς τὸ νὰ θριαμβεύωσιν ἐν τῇ ἐγκαρτερήσει.

Περιετυλίσσετο ὑπὸ χονδροῦ μαλλίνου ἐπενδύτου καὶ μόλις ἡ θεία ἐραίνετο μορφή της μαγικὴ ἐν τῇ παρθενικῇ αἴγλῃ, θεσπεσία ἐν τῇ ἀγνότητι καὶ τῷ ἀνθηρῷ κάλλει.

Τὴν ἐνθυμοῦμαι. Τὴν βλέπω μᾶλλον διὰ τῶν οἰχομένων ἐτῶν, καὶ νομίζω, ὅτι διανοίγονται ὅλα τῆς καρδίας μου τὰ διαφράγματα διὰ νὰ θρηνήσωσιν ἐν ἄλγει καὶ θλιβερᾷ ὀδύνῃ τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἀνάμνησιν.

Ἐν τῇ χρονικῇ ἀναδρομῇ, πιστεύω, ὅτι τὴν ἀποθαυμάζω πάλιν, ἐν τῇ πάλῃ ἐκείνῃ, καὶ ὅτι δύναμαι ἀφανὴς νὰ γονυπετήσω πρὸ τοῦ ἀγγελικοῦ ἐκείνου πλάσματος, ἐν᾽ ἀποδεχθῇ τὴν ἱκεσίαν μου ἡ ἐν αὐτῷ ἐνοικοῦσα θεία ἰδέα, καὶ περιβάλλῃ τὴν ζωήν του διὰ τῆς ἀθανασίας.

* * *

Δὲν ἀνῆκε μόνον εἰς τὴν ψυχήν μου· ἦτο κτῆμα πολυφίλητον τοῦ εὐγενεστέρου τῶν λαῶν.

Ἡ μεγάλη πατρὶς τῶν χρυσῶν αἰώνων ἐλάτρευε τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκείνην νύμφην καὶ τὸ ὄνομά της ἐπροφέρετο μετ᾽ εὐλαβείας ὑπὸ τῶν πανελλήνων.

Δὲν ἦτο Σειρήν, οὔτε Νηρηΐς, οὔτε Μοῦσα τοῦ μυθολογικοῦ πανθέου. Δὲν ἦτο ἡ χάρις ἡ ἡμίθεος, ἀλλὰ μία ἐθνικὴ ἁγία, ἣν προσεκύνει ἡ Ἀνατολή, ἣν ἐθαύμαζεν ἡ Δύσις.

Ἦτον ἓν γλυκὺ ὄνειρον ἐν θνητῇ περιβολῇ, μία ὀπτασία ποιητικοῦ ρωμαντισμοῦ, λαβοῦσα μορφὴν αἰωνίου ἐμπνεύσεως, ἵνα ἀντιπροσωπεύῃ τοῦ οὐρανοῦ τὰς καλλονάς.

Ἦτον... ἡ Ἀλεξάνδρα...

* * *

Μακρὰν πρὸς τὰ ἐμπρὸς μόλις διεκρίνετο πυκνὴ ὁμίχλη περιβάλλουσα τὰ Ρωσσικὰ παράλια, πρὸς ἃ διηυθυνόμεθα, ὄπισθεν δὲ εἶχον ἀφανισθῇ αἱ τελευταῖαι τῆς δύσεως ἐκλάμψεις, ἐνῷ πρὸ τὸ βάθος τοῦ ὠκεανοῦ ὁ πέπλος τῶν μυστηρίων εἶχε περικαλύψῃ τὰ ἐναπομείναντα τοῦ Βοσπόρου ἴχνη.

... Περίλυπα τὰ βλέμματά της ἐβυθίζοντο πρὸς τὴν ἐκπνέουσαν ἐκείνην φαντασμαγορίαν καὶ ἐφαίνοντο ἐν τῷ ἀπορφανισμῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ νὰ διεμαρτύροντο, ὡσεὶ νὰ ἐπεζήτουν τὸ φῶς ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς μακρυνῆς ἀβύσσου· τὸ φῶς τῆς πατρίδος, ἥτις τὴν ἐθεοποίησε.

Καὶ ἐγώ, νεανίας τότε πλήρης ποιητικῆς μέθης, οἰστρήλατος, ἀναπτερούμενος αἰωνίως, φιλοσοφῶν ἐν συνεχεῖ μετεωρισμῷ, ἔνθους ἐν ἀδιαπτώτῳ ρωμαντικῇ ἐξάρσει, ἐλησμόνουν τὰς συνθήκας τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, καὶ ἀπεναρκούμην ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ, ἣν μοὶ εἶχε διαρυλάξει τῆς ψυχῆς μου ἡ προσευχή, καὶ ἐθεώρουν τὴν ἐξιδανικευμένην ἐκείνην ὑψηλότητα, ὡς προσκυνητὴς συναισθανόμενος ὅλην τὴν γοητείαν τῆς θείας εἰκόνος, πρὸ τῆς ὁποίας γονυπετεῖ.

Τὸ τρίτον ἤδη ἔλαβον τὴν εὐτυχίαν – καθ᾽ ὑψηλὴν τῶν Α. Μ. εὐμένειαν — καὶ συνεταξείδευον μετὰ τῆς πανελληνίου ἐκείνης πριγκιπίσσης εἰς μακρυνὰς θαλάσσας, ἀλλὰ ἤδη, παρετήρουν ζωηροτέραν τὴν θλῖψιν ν᾽ ἀποτυποῦται ἐπὶ τῆς μορφῆς της.

Ἀλγεινὰ προμαντεύματα ἐσκίαζον τὸν κόσμον τῶν ὀνείρων της, καὶ ἡ περιπάθεια πρὸς τὰς ἀποχωριζομένας ἐκτάσεις βιαίως συνεκλόνει τὴν καρδίαν της, ἐνῷ ἡ λύπη ψυχικοῦ τινος μαρασμοῦ ἐξωτερικεύετο διὰ λυρικῆς τινος ἀνίας, ἀποσβεννυούσης τὸ μειδίαμα τῆς εὐροούνης εἰς τὰ ἀμβρόσια τῆς ὁσιότητος γείλη.

Λίμνης ἐν ἠρέμῳ νευρικῇ ταραχῇ προχωρεῖ δύο βήματα καὶ τείνουσα τὰς χεῖρας πρὸς τὸ κενὸν ἐραίνετο ὡσεὶ προσεπάθει νὰ συλλάβῃ ἀποπτᾶσαν τινα σκιάν. ἐνῷ συγχρόνως στεναγμὸς βαθὺς ἐξεπέμφθη ἀπὸ τὰ πάσχοντα ἐκεῖνα τῆς φιλοπατρίας στήθη, ὡς χαιρετιστήριος ἀσπασμὸς πρὸς τὴν πτερυγίσασαν ἐλπίδα.

Δύο μαργαρῖται τότε ἐκυλίσθησαν ἐπὶ τῶν παρειῶν της καὶ ἐδοῦσά με ἐκεῖ ἀπέναντι ἀκοίμητον ῥοῦρον τῶν ὀνειροπολημάτων της, ἀγρυπνοῦντα ἱκέτην, καὶ συμπονοῦντα μὲ τὴν μυστικὴν θλῖψιν της μοὶ λέγει:

Ἄχ! γιατὶ τώρα νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ τὸ πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα μας;

. . . . . .

* * *

Μετὰ δέκα ἡμέρας ἐπεστρέφομεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἄνευ ἐκείνης! Τὴν προσεδέχθη τὸ Ρωσσικὸν ἔδαφος.

Ὅταν δὲ διεπλέομεν τὴν Προποντίδα δὲν ἀντέσχον εἰς τὴν ὀδυνηρὰν ἀνάμνησιν τοῦ βασιλικοῦ ἐκείνου παραπόνου. Ἐκλείσθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἔκλαυσα.

... Ἔκτοτε ἐξ ὅλων τῶν ἀνεκδότων*, ἄτινα ἐνθυμοῦμαι διὰ τὴν πολυθρήνητον Ἀλεξάνδραν, ἡ ἀνάμνησις τούτου μοὶ ἀποσπᾷ πάντοτε θερμότερον τὸ δάκρυ.

Ἀλκυών

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Πουλάκι ταξειδιάρικο
τὸν τόπο μας χαιρέτα
καὶ φτερωμένο πέτα
μακρυὰ ’ς τὴν ξενητειά,

Ἐκεῖ εἶνε ἡ ἀγάπη μου
φτωχὴ ξενητεμένη,
μιὰ χήρα ὀρφανεμένη
καὶ δύστυχη καρδιά.

Ἀπ᾽ τὸ στερνὸ τραγοῦδι μου
μέσ᾽ ’ς τὴν ψυχή σου μόνο
κλεῖσε τὸν μαῦρο πόνο
ποῦ μὲ ἔσκαψε βαθειά.

Κι᾽ ἂν ἴδῃς τὴν ἀγάπη μου
στάσου νὰ τραγουδήσῃς,
’ς τὴ λύπη της νὰ χύσῃς
πικρὴ παρηγοριά.

Ἐν Πειραιεῖ, **Ι. Θ. Δημητρόπουλος**

---

* Ὧν οὐκ ὀλίγα ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ «Ἄστει» καὶ τῷ περιοδικῷ ἡ «Φύσις».

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΩΝΟΣ

ΤΟ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΝ ΔΑΣΟΣ

Εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν εἶχον ἀκούσει, ἡμέραν τινά, ὅτι πλησίον τοῦ Καΐρου, πρωτευούσης τῆς Αἰγύπτου, ὑπῆρχεν ἓν «Δάσος Ἀπολιθωμένων». Καὶ ἐνῷ μέχρι τότε εἶχον ὡς pium desiderium τὸ νὰ συναντήσω ἡμέραν τινὰ τοῦ βίου μου καὶ ἴδω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν περίεργον κυρίαν Λὼτ εἰς τι τῶν μουσείων ἢ εἰς καμμίαν ἀλαταποθήκην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ᾽ ἣν ἤκουσα τὰ περὶ τοῦ ἀπολιθωμένου δάσους θαυμάσια, ἡ φαντασίαμου μετέβαλεν αἴφνης ἀντικείμενον τοῦ ἰδανικοῦ της.

* * *

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἣν ἤκουσα, ὅτι ὑπάρχει δάσος ἀπολιθωμένον, τόσον πλησίον τῆς Ἑλλάδος, ἤρχισα νὰ φθονῶ τὴν τύχην τοῦ μυθιστορικοῦ ἥρωος, ὅστις ἐπὶ τῶν πτερύγων τοῦ Χωλοῦ Διαβόλου, θὰ ἠδύνατο εἰς μίαν στιγμὴν νὰ πετάξῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἀλλ᾽ ὁ σκληρὸς Ἀσμοδαῖος, παρ᾽ ὅλας τὰς ἐπικλήσεις μου, δὲν ἠὐδόκησε νὰ μετοβληθῇ εἰς Πήγασόν μου, ἕνεκα δὲ τῆς παρελεύσεως πολλοῦ χρόνου, κατήντησε νὰ θεωρῶ αὐτὸν μὲν ὡς πλάσμα τῆς Λεσσαζείου φαντασίας, τὸ δὲ ἀπολιθωμένον δάσος, ὡς ἓν τῶν ὑπερβολικωτέρων παραμυθίων τῆς Χαλιμᾶς.

* * *

Φαντασθῆτε ποία ὑπῆρξεν ἡ χαρά μου, ὅταν, τὸ παρελθὸν φθινόπωρον, ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τῆς εἰς Κάϊρον ἀφίξεώς μου, εἷς καλὸς φίλος μὲ ἠρώτησεν ἂν ἤθελον νὰ μεταβῶμεν ὁμοῦ εἰς τὸ ἀπολιθωμένον Δάσος.

Ἐδέχθην εὐγνωμόνων.

Τὴν μεσημβρίαν Κυριακῆς τινος, ὁ φίλος μου καὶ ἐγώ, καθήσαντες ἐπὶ δύω ὠραίων *μπουρρίκων*, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς συνοικίας Χασανίας, καὶ διὰ τῆς μεγάλης Νεκροπόλεως, διηυθύνθημεν πρὸς τὸν σκοπόν μας.

* * *

Ἡ ἀπόστασις, ἀπὸ τοῦ Καΐρου μέχρι τοῦ ἀπολιθωμένου δάσους εἶναι τὸ πολὺ δύω ὡρῶν καὶ ἡμισείας· ἀλλ᾽ ἡμεῖς, ἀτυχῶς, ἐχρειάσθημεν περισσοτέραν ὥραν, διότι ὁ ὀνηλάτης μας, καίτοι ἐγνώριζε τρεῖς ἢ τέσσαρας ξένας γλώσσας, σὺν τῇ ἀραβικῇ, ἠγνόει τὸ σπουδαιότερον, ἤτοι τὸν δρόμον τοῦ ἀπολιθωμένου Δάσους!

* * *

Ἐξελθόντες τῆς Νεκροπόλεως ἀντὶ νὰ στρέψωμεν πρὸς τὰ δεξιά, ὅπου εἶναι ὁ δρόμος τοῦ Ἀπολιθωμένου Δάσους, ἐλάβομεν τὸν πρὸς τ᾽ ἀριστερὰ δρόμον, ὅστις μᾶς ὡδήγησεν εἴς τι λατομεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἷς Γάλλος ἐξάγει λίθους, ἀλλὰ λίθους, οἵτινες οὐδεμίαν ποτὲ εἶχον σχέσιν μετὰ τοῦ *ξύλου*, πλὴν ἐκείνου, ἴσως, τὸ ὁποῖον παρ᾽ ὀλίγον νὰ φάγῃ ὁ γλωσσομαθὴς ὀνηλάτης μας παρὰ τοῦ δικαίως ἐξοργισθέντος συνοδοιπόρου μου.

* * *

Εὐτυχῶς, εἰς ὑπάλληλος τοῦ ῥηθέντος ἐργολάβου μᾶς ἔδωκεν ἕνα ἄνθρωπόν του, ὅστις μᾶς ὡδήγησεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀπολιθωμένου δάσους. Ἐπροχωρήσαμεν, ὑπὸ τὰς φλεγούσας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, πλέον τῆς ὥρας, ἀλλ᾽ οὐδὲ μακρόθεν ἐβλέπομεν, οὔτε δάσος οὔτε ἄλλην τινὰ ἐνόργανον ὕλην, ἀλλὰ μόνον ἄμμον, κιτρινόχωμα καὶ μελαίνας πέτρας.

Ἤμεθα εἰς τὴν ἔρημον.... Σαχάραν, ἐν μικρογραφίᾳ.

Δεξιά, πολὺ μακρὰν ὅμως, διακρίνεται τὸ ὄρος Μοκάτταμ· ἀριστερὰ τὸ ὄρος Ἄχμαρ. Ἀλλὰ δένδρα οὐδαμοῦ διακρίνω, οὔτε ἀπολιθωμένα οὔτε.... ξύλινα.

* * *

Ἐπροχώρουν ἐν τούτοις, προσπαθῶν νὰ προαπολαύσω διὰ τῆς φαντασίας τὸν πέτρινον ἐκεῖνον παράδεισον, πρὸς ὃν ὥδευον.

Ἐσκεπτόμην: Θὰ ἴδω ἆρά γε καμμιὰ χουρμαδιὰ μὲ πέτρινους χουρμάδες; Πόσον θὰ μὲ ὑπεχρέωνεν ὁ ὀνηλάτης μου ἂν ἀνερριχᾶτο ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ἔκοπτε δι᾽ ἐμὲ κλάδον μὲ δύο τρεῖς ὁκάδες καρπῶν!

Ὠνειροπόλουν:

«Μέχρις οὗ κατέλθῃ ὁ ἀράπης ἀπὸ τὸ ὑπερύψηλον δένδρον, ἐγὼ θὰ δυνηθῶ ν᾽ ἀναπαύσω τὰ κεκοπιακότα μέλη μου κάτω ἀπὸ καμμίαν *ἀπολιθωμένην καρυδιάν*.....

(**Σημ.** Παρακαλεῖται ὁ στοιχειωθέτης νὰ μὴ μεταβάλῃ τὰς δύο τελευταίας λέξεις εἰς «ἀπολιθωμένην καρδιάν» διότι... δὲν ἔχω ἔλλειψιν. Τοιαῦται ὑπάρχουν καὶ εἰς τὰς... Ἀθήνας).

* * *

Τοιαῦτα ἐσκεπτόμην ὅτε ὁ ὄνος μου ἀνῆλθεν ἐρ᾽ ἑνὸς εὐρυτάτου ὀροπεδίου.

—Ποῦ εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ δάσος; ἠρώτησα τὸν συνοδοιπόρον μου.

—Σ᾽ τὰ πόδια σας, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός μας. Αὐτὸ εἶνε τὸ ἀπολιθωμένον δάσος.

Τὸ μαγεμμένο, θέλεις νὰ εἰπῇς, διότι ἐγὼ δὲν βλέπω τίποτε.

Καὶ πράγματι, οὐδὲν ἔβλεπον, ἀλλὰ κατῆλθον εὐχαρίστως ἀπὸ τὸν ὄνον μου, ὅστις ἐπὶ τετράωρον περίπου μοῦ κατέκαξε τὰ σκέλη».

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἦσαν διεσκορπισμένα πολλὰ τεμάχια κορμῶν καὶ ρλοιῶν, ἀπολιθωμένα, ἀλλὰ δένδρον οὐδὲν σῶζεται ὁλόκληρον, οὐδὲ κορμὸς μεγαλείτερος τῶν 30 ἑκατοστομέτρων.

Ἴσως ὑπὸ τὴν γῆν ὑπάρχουσι τεθαμμένα μεγαλείτερα τεμάχια, ἀλλ' ὡς ἔχει νῦν ἡ κοιλάς, ἣν ἐπεσκέφθην, καταχρηστικῶς ὀνομάζεται «ἀπολιθωμένον δάσος».

Ἔφερα ἐν τούτοις τινὰ τεμάχια, τὰ ὁποῖα, εἰς ἀνάμνησιν, ἔχω εἰς τὸ γραφεῖόν μου διὰ νὰ καλύπτω τὰ χειρόγραφά μου.

Ι. Π. Χρυσανθόπουλος.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ

Ἔφθινεν ἀδιακόπως.

Ἡ ζωὴ τῶν ἄλλων ἦτο δι' αὐτὸν τὸ ὄνειρόν του, τὸ ἰδεῶδές του. Κλεισμένος εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, εἶχεν ἀπομονωθῇ, εἶχε λησμονήσῃ πᾶσαν ἐνασχόλησιν, ἥτις δὲν συνεβάλλετο εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἰδεώδους του.

Ἡ ἀφοσίωσίς του αὕτη εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην τὸν εἶχεν ἐξαντλήσει.

Ἡ φυματίωσις προέβαινεν· ἔβλεπε προσεγγίσαν τὸ φθινόπωρον καὶ εἰς ἕκαστον φύλλον καταπίπτον ἠσθάνετο καταρρέουσαν καὶ μίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς του, ἔβλεπε συμβολιζόμενον ἕνα θάνατον τῶν ἐλπίδων του.

Ὁ πυρετὸς ἔφλεγε τὸ μέτωπόν του, ὁ βὴξ ἐβασάνιζε τὸν λάρυγγά του, ἀλλ' ἀπὸ τὰς ὀστεώδεις χεῖράς του δὲν ἔλειπε τὸ ἐπιστημονικὸν ἐργαλεῖον.

Καὶ ἔφθινεν ὁλονέν....

* * *

Ἡ νὺξ καθίστατο πυκνή. Τὰ νέφη κατέπιπτον, λυόμενα εἰς σταγόνας χονδράς.

Τὸ τελευταῖον ἀνθύλλιον ἀνίσχυρον παρέδιδε τὸν μίσχον ὡς λάφυρον εἰς τοῦ ἀνέμου τὴν ὁρμητικὴν ἐπέλασιν.

Ὁ ἀσθενὴς ἔπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης. Νάρκη τὸν κατέλαβεν. Ἡ προαίσθησις τοῦ θανάτου ἐπίεζε τὰ κενὰ στήθη του. Εἰς τὸ βύθος του, τὰ σάβανα ἀντικαθίστα ἡ σκέψις τῆς ἐπιλύσεως μιᾶς ἐπιστημονικῆς θεωρίας.

Ὁ πυρετὸς τῆς σκέψεως ηὔξανε τὸν πυρετὸν τῆς ἀσθενείας. Ἠγωνία ἦρ' ὅσον ἔβλεπεν ἀπομακρυνόμενον τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐπιστήμης.

Παγετὸς κατέλαβε τὸ σῶμά του. Ἦτο δέσμιος ἐκείνου ἀκριβῶς, οὗ τινος ἐπόθει νὰ μετριάσῃ τὰς ἀνθρωποκτόνους ὁρμάς. Ἀλλ' ὁ θάνατος, ὑπερήφανος ἐν τῷ πείσματί του, ἐπήρχετο ἀδυσώπητος.

Ἀΐρνης ἡ θύρα ἀνοίγεται.

Δὲν ἦτο οἰκεῖος.

Δὲν ἦτο ὁ ἱερεὺς νὰ τῷ παράσχῃ τὴν ὑστάτην τῆς θρησκείας παρηγορίαν.

Ἦτο εἷς ἀσθενής.

Μόλις ἐσύρετο. Εἰς τὴν ἀπόκεντρον συνοικίαν ἐν ᾗ ἐπληγώθη δὲν εἶχε ποῦ νὰ προστρέξῃ. Μόνος ἰατρὸς ἦτο ὁ ἴδιος ἐκπνέων.

Τὰ δύο ἠρειπωμένα σώματα συνηντήθησαν.

Ὁ εἷς ρόγχος συνώδευε τὸν ἕτερον. Ἡ συμφωνία τοῦ θανάτου συνετελεῖτο ψυχρά, ἐπίμονος, ἀποτροπαία.

—Γιατρέ, βοήθεια.... Πεθαίνω. Σῶσε με γιατρέ.. Τὰ ὀρφανά μου λυπήσου....

Ὁ ἰατρὸς ψυχορραγῶν ῥίπτει ἐπ' αὐτοῦ τὸ σβεννύμενον βλέμμα του, ὡσεὶ νὰ ἐζήτει νὰ παρατείνῃ τὰς ἰδικάς του τελευταίας στιγμάς, ἵνα τὸν βοηθήσῃ.

Ἐπλησίασεν ὁ ἀσθενής. Τὰ ἐρρακωμένα ῥοῦχά του, ἡ ἄξεστος μορφή του, ἐδείκνυον ἓν θῦμα ἐπιπόνου ἐργασίας.

Μόλις ὁ ἰατρὸς κατώρθωσε συγκεντρῶν τὰς τελευταίας δυνάμεις του νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί ἠσθάνετο, ποῦ ἐπόνει.

Τῷ ἔδειξεν ἐκεῖνος μίαν πληγήν. Ὁ ἰατρὸς τῷ ἔδειξε κ' ἐκεῖνος μίαν τράπεζαν.

— Ἐκεῖ ἐπάνω . . . εἶνε ἕνα γιατρικό... Ἐκεῖνο τὸ μπουκάλι. . Βάλε ἀπ' αὐτὸ... στὴν πληγή.

Ἐσύρθη ὁ ἄρρωστος μέχρι τῆς τραπέζης καὶ ἔπῆρε τὸ φάρμακον. Ὁ ἰατρὸς μὴ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ τὸν παρακολουθήσῃ, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, βυθισθεὶς πάλιν εἰς νάρκην.

Ἡ νὺξ ἔγεινεν ἤδη σκοτεινοτέρα, ὁ βορρᾶς μανιωδέστερος, ἡ βροχὴ ραγδαιοτέρα.

Εἰς τὴν πάλην ἐκείνην τῶν στοιχείων μόλις ἠκούσθη εἷς στεναγμὸς ἀνακουρίσεως.

Ἦτο τοῦ ἀσθενοῦς ἐπισκέπτου ὅστις ἅμα τῇ ἐπαφῇ τοῦ ἰατρικοῦ, ἠσθάνθη ἐλαφρυνόμενον τὸν πόνον.

Ὁ ἰατρὸς ἀνέβλεψε καὶ εἶδε τὴν ἰατρικὴν συνδρομήν του σωτηρίως ἐπιδρῶσαν. Καὶ ἔκλεισε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς, ἐνῶ μειδίαμα χαρᾶς ἤνοιγε τὰ χείλη του, ἐπιστέρων τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου.

Δὲν ἔσωσε τὴν ἰδίαν ζωήν, διότι κατὰ τῆς νόσου του ἡ ἐπιστήμη δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρως· διημφισβήτει ὅμως ἄλλην ζωήν. Τὸ ὄνειρόν του ἐξεπληροῦτο ἤδη ἀλλοίως· ἀπέθνησκεν ἡττημένος, ἀλλὰ σωτὴρ μιᾶς ὑπάρξεως.

* * *

Ὁ θάνατος εἶχεν ἤδη ἐκτείνει τὰς μελανὰς πτέρυγάς του ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ ἰατροῦ, συγχρόνως μὲ μίαν πτῶσιν κεραυνοῦ.

Ἀλλ' ὁ τραυματίας μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ κλονίζηται, ἔτεινε τὴν χεῖρα νὰ στηριχθῇ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη· καὶ κατέπεσε βαρύς.

Τὸν στεναγμὸν τῆς ἀνακουρίσεως διεδέχθη στεναγμὸς θανάτου. Οἱ ὀφθαλμοί του ἠνοίχθησαν ὑπερβολικῶς· πόνοι φρικτοί, ἀπαίσιοι, τὸν ἐβασάνιζον.

Συνεστρέφετο ὡσεὶ ἐπιληψία νὰ τὸν εἶχε καταλάβει. Μὲ φωνὴν βραχνήν, σβεννυμένην ζητεῖ βοήθειαν.

Καμμία πνοὴ γύρω του. Ἠσθάνετο τὴν νέκρωσιν· πόδες ἔμενον ἄκαμπτοι, καὶ μόνον αἱ χεῖρες ἔφθανον ἱκευτευτικαὶ μέχρι τῆς νεκρικῆς κλίνης τοῦ ἰατροῦ.

Τὰ ἀλλοιθωρίζον ἐκ τοῦ λοισθίου σπασμοῦ βλέμμα τοῦ ἰατροῦ θνήσκοντος, ἔσφαλλεν ὅταν ὑπεδείκνυεν εἰς τὸν ἀσθενῆ μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀντικειμένων καὶ συσκευῶν τὸ φιαλίδιον. Καὶ ὁ ἀσθενὴς μετεχειρίσθη δηλητήριον.

Καὶ ἤδη οἱ δύο νεκροὶ κατάκεινται ἐγγὺς ἀλλήλων.

Ὁ ἰατρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης, ὁ ἐργάτης ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Τὸ δωμάτιον εἶνε βεβυθισμένον εἰς πένθιμον ἡμίφως.

Εἶχε κυριαρχίσει ὁ μέγας ἀντίπαλος τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ αἰώνιος θάνατος.

Καὶ ἔκειντο τὰ δύο πτώματα πλησίον, ὡσεὶ ζητοῦντα ἐν τῇ νεκρώσει των, τὸ ἓν νὰ πλησιάσῃ τὸ ἄλλο, ἐν τραγικῇ μελαγχολίᾳ, ἣν μάτην ἀπεπειράτο νὰ σκορπίσῃ τῶν ὠχρῶν χειλέων τοῦ ἰατροῦ τὸ τελευταῖον πλάνον μειδίαμα...

Δ. Ι. Καλογερόπουλος

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ
ΠΡΟΣ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟΥ

ΚΑΤΑ ΟΝ

κ. L. SAVASTANO

Καθηγητὴν τῆς δενδροκομίας τῆς ἐν Portici Ἀνωτέρας Βασιλικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς.

Εἰς τὰς προσφιλεῖς σκιὰς τῶν ἀδελφῶν μου
Ἑλένης καὶ Χριστίνης
Πρώτων διδασκαλισσῶν μου.

Εὑρισκόμεθα ἤδη ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς κλαδεύσεως τῆς ἀμπέλου καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν τῶν ἀμπελουργῶν μας *Γενάρη μῆνα κλάδευε φεγγάρι μὴ ξετάζῃς*. Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἄρχεται ἡ βλάστησις τῆς ἀμπέλου, ὅτε πρέπει νὰ ἑτοιμαζώμεθα πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ περονοσπόρου μεταχειριζόμενοι πάντα τὰ μέσα τῆς Ἐπιστήμης, ὅπως προλάβωμεν τὰς ἐξ αὐτοῦ καταστροφάς. Περὶ τῆς καταπολεμήσεως τοῦ περονοσπόρου πολλοὶ γεωπόνοι μας ἔγραψαν ἐκ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὴν συντομωτέραν καὶ πρακτικωτέραν ἐδημοσίευσε πέρυσιν ὁ ἐν Χαλκίδι διαμένων φιλομαθὴς γεωπόνος κ. Ἀπόστολος Γ. Κορώνης, ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 710 φύλλῳ τῆς ἐκεῖ ἑβδομαδιαίως ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος ἡ «Παλίρροια»

Καταδιώξας κατὰ τὸ 1893 τὸν περονόσπορον τῆς ἀμπέλου τοῦ κ. Γεωργίου Φίλωνος ἐν Ἀλμυρῷ τῆς Θεσσαλίας ἀπέκτησα περὶ τούτου πεῖράν τινα καὶηὔξησα κατόπιν τὰς περὶ αὐτοῦ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις μου ἐν τῇ Ἀνωτέρᾳ Βασιλικῇ Γεωργικῇ Σχολῇ τοῦ Πόρτιτσι τῆς Ἰταλίας. Συνεπείᾳ τούτου προβαίνω εἰς τὴν σύνταξιν τῶν κατὰ τοῦ περονοσπόρου πρακτικῶν τούτων ὁδηγιῶν μου, γραφεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει ὁμοίων τοῦ καθηγητοῦ τῆς δενδροκομίας τῆς εἰρημένης Σχολῆς τοῦ κ. Λ. Σαβαστάνου. Ἐλπίζω δέ, ὅτι θὰ εἶναι αὗται κατάλληλοι διὰ τοὺς ἀμπελουργούς μας πολλοὶ τῶν ὁποίων μοὶ παρεπονοῦντο, ὅτι δὲν καταλαμβάνουσι τὰς σχετικὰς ἐπισήμους ἐκθέσεις.

Ἐν τῇ συντάξει τῶν κατὰ τοῦ περονοσπόρου πρακτικῶν τούτων ὁδηγιῶν μου ἀπέφυγα σκοπίμως πᾶσαν θεωρίαν δυναμένην βλάβης μᾶλλον ἢ ὠφελείας πρόξενος νὰ γίνῃ εἰς τοὺς ἁπλοῦς ἀμπελουργοὺς δι' οὓς προωρίσθησαν.

Γράψας κατὰ τὸ 1897 ἐν τῇ ἑβδομαδιαίᾳ τῆς Τριπόλεως ἐφημερίδι ἡ «Τεγέα» (ἀριθ. 15 Αὐγούστου 20) τοῦ κ. Κωνστ. Ναύλερη ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν ἐν Καλάμαις κ. Ἰωάν. Ἠλ. Νικητόπουλον δὲν ὤκνησα ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἀμπελουργοὺς νὰ ὑποδείξω αὐτοῖς τὰ ἑξῆς. «Ὁ βορδιγάλλιος πολτός, πρέπει καλῶς νὰ μάθετε, ὦ ἀμπελουργοί, τὸν μεταχειρίζονται, οὐχὶ πρὸς ἄμεσον ἐξόντωσιν τοῦ περονοσπόρου, ἀλλ' ὅπως προλάβωσιν αὐτόν. Τὸ φάρμακον λοιπὸν εἶνε προληπτικὸν καὶ διὰ τοῦτο ὁ καλὸς ἀμπελουργὸς πρὸς ὠφέλειάν του πρέπει νὰ τὸ μεταχειρίζηται πρὶν ἡ νόσος ἀναφανῇ. Πρέπει δῆλα δὴ νὰ κάμῃ οὗτος, ὅτι κάμνει σήμερον διὰ τὸ ὠίδιον κοινῶς στάχτην. Ὁ ἀμπελουργὸς πότε θειαφίζει τὸ ἀμπέλι του πρὸς πρόληψιν τῆς στάχτης ἢ ἀρρώστιας; Πρὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς. Πολὺ καλά.

Οὕτω ὀφείλει νὰ κάμῃ καὶ διὰ τὴν πρόληψιν τοῦ περονοσπόρου. Νὰ ῥαντίζῃ τοὐτέστι τὸ ἀμπέλι του διὰ βορδιγαλλίου πολτοῦ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ. Προσετέθη ὡς βλέπετε, καὶ ἑτέρα ἀμπελουργικὴ ἐργασία, ἡ τοῦ ῥαντίσματος, τὴν ὁποίαν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δὲν πρέπει οἱ ἀμπελουργοὶ ν' ἀμελῶσιν, ἐὰν θέλωσι νὰ ἔχωσιν ἐσοδείαν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὀφείλουσι νὰ ῥαντίζουσι τὰς ἀμπέλους των οἱ ἀμπελουργοί, καὶ εἰ δυνατὸν ὅλοι συγχρόνως, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ περονοσπόρου. Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ἐὰν διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας των ἀναγκασθῶσι ποτὲ νὰ ῥαντίσωσι κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ. Δὲν θὰ ζημιωθῶσι. Θὰ ζημιωθῶσι μόνον, ἐὰν σταυρώσωσι τὰς χεῖράς των παραδιδόμενας εἰς ἀδράνειαν.»

Ὡσαύτως διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος (ἀρ. 8 Μαίου 31) ὑπενθύμιζον πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀμπελουργούς, ὅτι «ὑπολείπεται μόνον νὰ μάθωσιν οὗτοι, ὅτι πρὸς τὰς ἀμπελουργικὰς αὐτῶν ἐργασίας προσετέθη καὶ ἑτέρα ὁμοία τοῦ *θειαφίσματος* δηλαδὴ τὸ *ῥάντισμα* δι' εἰδικῆς ἀντλίας τῶν ἀμπέλων διὰ βορδιγαλλίου πολτοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ἐνεργῶσι τὸ *ῥάντισμα* ὅπως καὶ τὸ θειάφισμα, τοὐτέστι πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς νόσου ἢ τοὐλάχιστον μόλις αὕτη ἀρχίζει ν' ἀναφαίνηται.

Λοιπὸν ὁ καλὸς ἀμπελουργὸς πρέπει κάθε χρόνον νὰ καταπολεμᾷ τὸν περονόσπορον. Ὅσοι ἐξ ἀμελείας δὲν πράττουσι τοῦτο χάνουσι τὴν ἐσοδείαν. Αἱ δὲ *βέργες* τῶν προσβληθέντων κλημάτων ὀλίγον εἶνε ἱκαναὶ πρὸς καρποφορίαν, καὶ ἐπομένως ἡ ἐσοδεία τοῦ ἐρχομένου ἔτους κατὰ μέγιστον μέρος εἶνε χαμένη. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ προσθέσωμεν, ὅτι κλήματα ἀδύνατα εἴτε λόγῳ ἡλικίας εἴτε καχεκτικῆς ἀναπτύξεως ξηραίνονται ταχέως πρὸς αὔξησιν τῶν ἀπωλειῶν.

Τὸ Ὠΐδιον καὶ ὁ Περονόσπορος.

Οἱ ἀμπελουργοὶ δυνατὸν νὰ συγχίσωσι τὸν περονόσπορον πρὸς τὴν παλαιὰν ἀσθένειαν τοῦ ὠιδίου ἢ στάχτης. Ἐκ τοιούτου σφάλματος ἐπέρχονται ζημίαι, ἤτοι ἀπώλεια τῆς ἐσοδείας, βλάβη εἰς τὰ κλήματα καὶ δαπάναι μεγαλείτεραι.

Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ εὐκρινίσωμεν τὸ ζήτημα πρὸς ἄρσιν τῆς ἀμφιβολίας. Ἡ ἀσθένεια τῆς στάχτης προέρχεται ἀπὸ μύκητα, ὅστις ἀναπτύσσεται ἐπὶ τῆς ἀμπέλου καὶ ὁμοιάζει τρόπον τινὰ τὸν ἱστὸν τῆς ἀράχνης. Τὰ νήματα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἔρπουσιν ἐπὶ τῶν φύλλων, τοῦ καρποῦ κτλ. σχηματίζουσιν, οὕτως εἰπεῖν, *ῥιζίδια*, ἅτινα εἰσερχόμενα εἰς τοὺς ἱστοὺς τῶν φύλλων ἀπορροφῶσι τοὺς φυτικοὺς χυμούς. Εἶνε λοιπὸν παράσιτον ζῶν *στὰ ἀνοιχτά*, καὶ εὐτυχῶς, ὡς ἐκ τούτου, καταστρέφεται εὐκόλως, διὰ θειώσεως, εἰς ὀλίγας ὥρας *λιακάδας*. Ὁ περονόσπορος ἀναπτύσσεται ἄλλως.

Οἱ *σπόροι* τοῦ μύκητος* τούτου μεταφέρονται ὑπὸ

* Κοινῶς πιστεύεται, ὅτι αἱ κρυπτογαμικαὶ ἀσθένειαι τῶν φυτῶν ἔχουσιν αἰτίαν τὸν ἀέρα ἢ τὴν χιόνα ἢ τὴν βροχὴν ἢ τὴν

τοῦ ἀέρος· πίπτουσι δὲ ἀφ' ἑαυτῶν. Τινὲς τούτων πίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐπάνω ἐπιφανείας τῶν φύλλων τῆς ἀμπέλου, ὅπου βλαστάνουν καὶ καθὼς βλέπομεν τὰς ῥίζας βλαστάνοντος φασολίου εἰσερχομένας εἰς τὸ ἔδαφος, οὕτω καὶ τὸ παράσιτον τοῦ περονοσπόρου ὁλόκληρον εἰσέρχεται ἀπορροφῶν τοὺς χυμοὺς τοῦ φυτοῦ. Ὅταν τὸ παράσιτον τοῦ περονοσπόρου ἀναπτυχθῇ τελείως καὶ πρόκειται νὰ *κάμῃ σπόρον*, χάριν τῆς διαιωνίσεως τοῦ γένους του, σχηματίζει νήματα λευκὰ λεπτότατα, ὡσὰν κηλῖδας τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ φύλλου. Τὰ νήματα ταῦτα φέρουσιν εἰς τὸ ἄκρον τὸν *σπόρον* καὶ ἀναφαίνονται κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Διαφέρει λοιπὸν ὁ περονόσπορος τοῦ ὠιδίου, κοινῶς στάμτης, διότι ζῇ μέσα εἰς τοὺς ἱστοὺς τοῦ φυτοῦ καὶ διὰ τοῦτο δυσκολώτερον καταπολεμᾶται*.

(Ἀκολουθεῖ) **Ἀλέξ. Ν. Γεωργακόπουλος**
Γεωπόνος τοῦ Ἐφηβείου Ἀβέρωφ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Οἱ ὀρνιθοτρόφοι πολλὰ μέσα μεταχειρίζονται διὰ νὰ ἐμποδίζουν τὰς ὄρνιθας ἀπὸ τοῦ νὰ τρώγουν τὰ αὐγά των, ὅταν γεννοῦν. Ἀποτελεσματικωτέρα δὲ ὅλων καὶ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων ἐφαρμοσθεῖσα, ἀπεδείχθη ἡ ἀκόλουθος :

Ἡ κόττα τρώγει τὰ αὐγά της, διότι αἰσθάνεται ἀκατανίκητον ἀνάγκην νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν ὀργανισμόν της ἀνθρακοῦχον ἄσβεστον, ἥτις εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ κελύφους τῶν αὐγῶν. Διὰ νὰ μὴ ὑποβάλλεται εἰς τὴν σκληρὰν ἀνάγκην νὰ τρώγῃ τὰ αὐγά της, πρέπει νὰ τὴν τρέφετε μὲ οὐσίας περιεχούσας ἐπαρκῆ ἀνθρακοῦχον ἄσβεστον καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ἂν μαζεύετε τὰ κελύφη τῶν αὐγῶν αὐτῶν, ἂν τὰ ψήνετε εἰς τὸν φοῦρνον καὶ ἂν τὰ ἀνακατεύετε κοπανισμένα μὲ τὴν τροφὴν τῶν ὀρνίθων. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὄχι μόνον αἱ ὄρνιθες θεραπεύονται ἀπὸ τὸ κακὸν πάθος των, ἀλλὰ καὶ τὰ αὐγά των γεννῶνται μὲ στερεώτερον κέλυφος.

Διατήρησις ἀνθέων.

Αἱ ἀνθοδέσμαι, καθὼς καὶ πᾶν ἄνθος διατηροῦνται ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διὰ τοῦ ἑξῆς ἁπλουστάτου τρόπου. Ἀλλάσσομεν πᾶσαν πρωΐαν τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ θέτομεν μικρὸν τεμάχιον κοινοῦ ἄνθρακος. Τὴν δὲ νύκτα καλύπτομεν τὰ ἄνθη διὰ μουσελίνης βεβρεγμένης δι' ὕδατος.

δρόσον καὶ διὰ τοῦτο λέγουν οἱ καλλιεργηταί μας, «εἶνε τῆς χρονιᾶς». Πραγματικὴ ὅμως αἰτία εἶνε μικρὰ σχεδὸν ἀόρατα παράσιτα (μύκητες) τῶν ὁποίων οἱ «σπόροι» ὄντες μικροσκοπικοὶ διασπείρονται μεταφερόμενοι εὐκόλως διὰ τοῦ ἀέρος καὶ πολλάκις εἰς τόπους ἀπομεμακρυσμένους.

* Αἱ λευκαὶ κηλῖδες τοῦ περονοσπόρου δύνανται νὰ συγχισθῶσι πρὸς ἄλλας ὁμοιαζούσας καὶ ὀφειλομένας εἰς δ ά γ κ α μ α ἐντόμου, ὅπως ἡ «ἐρίνωσις», ἥτις διακρίνεται τοῦ περονοσπόρου διότι αἱ κάτωθεν τοῦ φύλλου κηλῖδες «κάμουν λακκίσκον» ἀντιστοιχοῦντα πρὸς φ ο ύ σ κ ω μ α καταφανὲς ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ φύλλου. Τοὐναντίον εἰς τὸν περονόσπορον τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου ἔχει τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν ἐντελῶς λείαν.

Φιλολογία – Θέατρον.

Παρὰ τοῦ κ. Δ. Ἀλβανάκη, δημοσιογράφου, ἐξεδόθησαν εἰς τομίδιον αἱ ἐντυπώσεις του ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ πολέμου, τὸν ὁποῖον παρηκολούθησεν ὡς μαχητὴς καὶ ὡς δημοσιογράφος. Εἶνε γεγραμμέναι μὲ ὕφος ἀνθηρόν, τὸ ὅλον δὲ βιβλίον διακρίνεται περιγραφικὴ δύναμις καὶ ὑγιεῖς ἀρχαί.

Ἡ «Ἠλέκτρα».

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ὁ φιλολογικὸς κόσμος ἀναμένει τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀρχαίου ἀριστοτεχνήματος τῆς ἑλληνικῆς μούσης.

Εὐφροσύνως δ' οὕτω παγιοῦται ἡ παρήγορος καὶ τιμητικὴ διὰ τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἰδέα, τῆς ἀναπαραστάσεως τῶν κλασικῶν ἔργων, ὑπὲρ ὧν, ἡ ἐκ διαπρεπῶν ἀνδρῶν ἀπετελουμένη ἑταιρεία, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ ἐξόχου ἀνδρὸς τοῦ κ. Μιστριώτου, προθύμως καὶ ἐν ἀφοσιώσει ἐργάζεται.

Τὰ χορικὰ ἔχει τονίσῃ ὁ γνωστὸς μουσικὸς κ. Σακελλαρίδης, ἡ ἀληθὴς αὕτη ἰδιοφυία, ἥτις διὰ τὴν ἐθνικὴν καλλιτεχνικὴν φιλολογίαν ἐξησφάλισεν πόλυτιμήτους θριάμβους.

Οἱ μέλλοντες καὶ αἱ μέλλουσαι νὰ ὑποκριθῶσι τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος ὡς καὶ ὁ ἐκ νεανίδων ἀποτελούμενος χορὸς ἐξασκοῦνται ἄριστα· ἀπὸ τοῦδε δὲ πᾶν τεκμήριον πλήρους ἐπιτυχίας παρέχουσι.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Θὰ ἤθελες νὰ εἶσαι βασιλεύς; Κακὴ φιλοδοξία κατὰ τὴν γνώμην μου. Ἐὰν ὅμως τὸ ἐπιθυμῇς διακαῶς τίς σ' ἐμποδίζει νὰ λάβῃς ἓν σκῆπτρον. Ἔχεις ὁλόκληρον βασίλειον ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ σου, βασίλευσε λοιπὸν καὶ πρὸ πάντων κυβέρνησε φρονίμως τὰ πάθη σου.

(Gellert)

Προσπαθῶν νὰ καλύψῃς ἓν σφάλμα διὰ ψεύδους εἶνε τὸ αὐτὸ ὡσεὶ ἀνεπλήρους μίαν κηλῖδα δι' ὀπῆς.

Petit senn.

Εἶναι μέγα δυστύχημα νὰ μὴ ἔχῃ τις ἀρκετὸν πνεῦμα, ἵνα ὁμιλῇ καλῶς, οὔτε ἀρκετὴν κρίσιν, ἵνα σιωπᾷ.

Le Brigere.

Τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος» εὐγενῶς ἀνεδέχθησαν οἱ κάτωθι κύριοι.

Ἐν Χαλδίκι ὁ κ. Δημ. Λ. Στεφάνου.
Ἐν Ἄρτῃ οἱ ἀδελφοὶ Α. Καζαντζῆ.
Ἐν Ἀγχιάλῳ ὁ κ. Γεώργ. Τσακίρης.
Ἐν Βάρνῃ ὁ κ. Ε. Ξανθόπουλος.
Ἐν Γιουργέβῳ ὁ κ. Γεώργ. Φουρναράκης.
Ἐν Βουκουρεστίῳ ὁ κ. Εὐστ. Γ. Γαλάττης.
Ἐν Κωνστάντζᾳ ὁ κ. Νικ. Δημητρακάκης.
Ἐν Τούλτσᾳ ὁ κ. Γεώργ. Κοντόπουλος.
Ἐν Ὀδησσῷ ὁ κ. Ἀνδρ. Β. Κουμαριανός.
Ἐν Κορθίῳ Ἄνδρου ὁ κ. Δημ. Πανταζῆς.
Ἐν Τήνῳ ὁ κ. Ματθαῖος Μ. Ἀρκαλίδης
Ἐν Λαρίσσῃ ὁ κ. Δημ. Κρεμέζης.

Τυπογραφεῖον «Νομικῆς»